

μένου για την εξόφληση χρεωστικής ομολογίας του οφειλέτη, ο οποίος είχε αποβιώσει πριν κατατεθεί η αγωγή (εγγρ. 38), ο ενάγων ζητεί στην ουσία να προηγηθεί η ικανοποίησή της απαιτήσεώς του για το τίμημα αντί εκείνης του εναγομένου από τη χρεωστική ομολογία.

στ. 1-3[φ 32r] Αναιτιώδης χαρακτήρας της συγκεκριμένης χρεωστικής ομολογίας, που καταδεικνύει τη λειτουργία της ως συναλλαγματικής.

στ. 3-7 Το Κριτήριο αποφασίζει ότι ο ενάγων θα πρέπει να άρει τη δέσμευση, ώστε ο εναγόμενος να ικανοποιηθεί δυνάμει της ομολογίας του. Επομένως συνάγεται η αρχή ότι η χρεωστική ομολογία που λειτουργεί ως ανώνυμο χρεώγραφο προηγείται, ως τίτλος εκτελεστός, της συντηρητικής κατασχέσεως.

Για την πλήρη κατανόηση της αποφάσεως, πρέπει να έχουμε κατά νου ότι και η διαδικασία του *όπρισματος* και η αγωγή για την εξόφληση της ομολογίας διεξήχθησαν ενώπιον της δωσιδικίας του αποβιώσαντος οφειλέτη, δηλ. της συντεχνίας των εβραίων εμπόρων στην Alba Iulia. Βάσει, επομένως, αυτής της αποφάσεως του Κριτηρίου θα αποφανθεί και το αρμόδιο για τον οφειλέτη δικαστήριο.

1. Βλ. και εγγρ. 38, στ. 29-30.

2. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 190 (ι').

68

1764/IV/15

978/φ 32r

χ. Θωμά Βελλερά

**Απόφαση οριστική. Αγωγή για εξόφληση χρεωστικής ομολογίας.
Αδυναμία εκπληρώσεως και παροχής εγγυητή.
Προσωποκράτηση¹.**

¹¹ / 1764 ἀπριλί(ου) 15.

¹² / Ἐπροτοστολόγισεν ἡ ἀρχόντισσα Ντοποζόγια[ν] μὲ τὸ πότουρόν της

¹³ / ζιτῶντας κρίσιν καὶ δικαιωσύνην μὲ τὸν Κωνσταντᾶν Μαβρωδῇ ¹⁴ / διὰ τὰ χίλια φλορίντζια ὅπου τῆς χρεωστᾶ μὲ ὁμολογίαν ἰδιό¹⁵ / χ(ει)ρὸν του ζητῶντας διὰ νὰ τὴν πλερόση, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη[ν] κατέμπρο¹⁶ / σθένμας τὸ πῶς δὲν ἔχ(ει) μὲ τί νὰ τὴν πλερόση· καὶ τοῦ ἐζήτησεν κεφίλην ¹⁷ / διὰ νὰ μὴν φύγ(ει) ἕως ὅπου ἤμπορέσ(ει) διὰ νὰ κάμ(ει) τὸν τρόπον διὰ νὰ τὴν ¹⁸ / πλερόση· καὶ πάλιν ἀπεκρίθ(ει) τὸ πῶς κανέναν κεφίλην δὲν ἔχ(ει) διὰ νὰ δόση<.> ¹⁹ / ὥστε ὅπου δίδωμεν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀρχόντισσας Ντοποζόγιας διὰ νὰ ²⁰ / κάμη μὲ αὐτὸν τὸν κρεδητόρον της [[νὰ κάμη]] ὅτι ἀγαπᾶ καὶ ὦν (εἰ)ς ἔνδ(ει)ξην<.> ²¹ / ἤγουν νὰ τὸν φυλακόνῃ.

²²⁻²⁵ / Μανικάτης· σαφράν(ος) νῦν· προεστ(ός) mpr, Πετκ(ος) πετρ(ου) [χ. Θ. Βελλερά], Ἰωάννης τζήγγ(ου) mpr, θωμᾶς βελλερᾶς mpr, γιάννης Μαβροδῆ mpr [χ. Ι. Τζήγγου], γεόργι(ος), δημητρί(ου), καπετάν(ος).

Τα πραγματικά περιστατικά της αποφάσεως αναδεικνύουν τον τρόπο που χρησιμοποιούσαν οιπραματευτές για να αντλήσουν κεφάλαια και οι «επενδυτές» για να αποκομίσουν μεγαλύτερα κέρδη, δεδομένου ότι, εκείνη τη χρονική περίοδο, ο «πραγματευτάδικος» τόκος ήταν 10% και ο τρέχων 6%.

1. Βλ. Θ. 29(1691) § 3 (ΕΚΣ, σσ. 311-312)· πρβλ. Ι. Αδάμη, *Σαξόνικα Στατούτα*, 3.3.10, που προβλέπουν κατ'αρχήν τη φυλάκιση για ένα χρόνο, με δικαστική απόφαση. Εφ'όσον ο οφειλέτης δεν εξοφλούσε το χρέος του ή δεν παρείχε ασφάλεια, ήταν υποχρεωμένος να παρέχει εργασία στον δανειστή μέχρις αποπληρωμής της οφειλής του. Επρόκειτο, δηλαδή, ουσιαστικά για ένα είδος *manus iniectio*.

69

1764/V/15

χ. Ἰωάννη Αδάμη

978/φ 32ν

σχ. 70

Πρακτικό. Δωρεές υπέρ του Παναγίου Τάφου δανείζονται εντόκως από την Κ σε μέλος της.

// Ἐν μηνί Μαΐῳ 15. 1764.

²/ || Ση|| μειώνομεν ἐν τῷ παρόντι ὑπομνήματι, τὸ πῶς ³/ μέ τὸ νὰ ἐχρειάσθηκαν τὰ ἄσπρα τοῦ Ἁγίου Τά-⁴/φου κατὰ τὰς γραφὰς ὅπου μᾶς ἔστειλαν οἱ ἐπιτρό-⁵/ποι¹, καὶ εἶναι εἰς τὸν Καλοκυρίτζη Χατζῆ Τύχου⁶ / μέ ὁμολογίαν, ὡς F οὔγκρικα 400. Τὰ ὅποια ⁷/ ζητῶντας τὴν σήμερον ἀπὸ τὴν ἀφεντιάντου, νὰ τὰ ⁸/ πλερώση, ὑποσχέθηκεν ἐκ στόματ(ος) ἐνώπιον ⁹/ πάντων ἡμῶν τῶν ἀκουσάντων, τὸ πῶς ἀναμφι-¹⁰/βόλως, χωρὶς λόγον καὶ ἐναντίωσιν, ἕως τὴν διω-¹¹/ρίαν, ἤγουν ἐν μηνί Αὐγούστῳ πρώτη τοῦ ἐρχο-¹²/μένου, νὰ ἔχη νὰ τὰ παραστήσῃ σῶα, κεφάλαια ¹³/ καὶ διάφορον, καθὼς διαλαμβάν(ει), καὶ ἐγράψαμεν ¹⁴/ διὰ μέλλουσαν ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλ(ει)αν.

¹⁵⁻¹⁹ / Μανικάτης· σαφράν(ος) νῦν προεστ(ός) mpr, Ἰωάννης ἀδάμη, θωμᾶς βελλερ[ᾶς], πέτκ(ος) πέτρ(ου) [χ. Θ. Βελλερά], χα(τζῆ) Πετρύ Λου(κα), Ἰωάννης τζήγγ(ου) mpr], Παλαιολόγης Δημητρί(ου) mpr.

στ. 9-13 Εξόφληση δανείου στη λήξη της προθεσμίας. Δεν συνάγεται αν το δάνειο συνήφθη με πρωτοβουλία της Κ, ως δεματοφύλακα των

